

LÄPIN KÄVIJÄ

HSL N:o 52 3/1993

LAPINKÄVIJÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry:n (Suomen Matkailuliiton jäsenjärjestö) jäsenlehti.

nro 52 3/93 17.8. 1993

Ilmestyy neljästi vuodessa: helmikuun alussa, huhtikuun puolivälissä, elokuun puolivälissä ja marraskuun alussa.

ISSN 0788-625X painos 2000 kpl

Jäsenmäärä 31. 12. 1992 1236 henkilöä ja suorajäsentä 14

Vastaava toimittaja:

Mirja Pirinen, Mikkeliänahe 7, 02770 Espoo, puh. k. 805 4632

Muu toimituskunta:

Reijo Blomberg, Raija Hentman, Marja Hynninen, Saara Kostama

Kansikuva: Sakari Palo, piirroset Tei Laine, valokuvaaja: Sakari Palo

Ilmoitushinnat: aukeama 1300 mk

1/1 sivu 700 mk

1/2 sivu 400 mk

1/4 sivu 250 mk

kannatus ilmoitus 100 mk (ei prov.)

Hankkiessaan ilmoituksia, jäsenet saavat 20% provisiota hinnoista.

Aineisto seuraavaan lehteen vastaavalle toimittajalle 24.9. 1993 mennessä.

Puheenjohtaja: Seija Turppo, Pyhänturintie 1 C, 00970 Helsinki, puh.k. 322 644

Varapuheenjohtaja: Pekka Narinen, Jamerantaival 10 E 68, 02150 Espoo, puh k. 461 610

Sihteeri: Kirsti Klemola, Vehkatie 17-21 C 1, 04400 Järvenpää, puh.k. 291 9171

Rahastonhoitaja: Aino Matikainen, Tiirismaantie 9 B 38, 00710 Helsinki

Pankkiyhteydet: SYP Lönnrotinkatu 24 Hki, tilinro 214220-4013836, PSP 1196 60-9

Jäsens sihteeri: Saara Kostama, Penttiläntie 1 H 56, 00740 Helsinki, puh.k. 363 416, puh. t. 3967 2175

Karjakaivon isäntä: Kalevi Koski, Asemarinne 6 B 8, 08500 Lohja As., puh.k. 912-810 79

Talkoopäällikkö: Uljas Pernu, Luuvaniementie 10 F 84, 00350 Helsinki, puh. k. 488 821, puh. t. 682 525 63

Karjakaivon avaimen saa Matkailuliiton matkatoimistosta, Mikonkatu 25, klo 9.00-17.00, ma-pe

Yhdyshenkilönä Suomenmatkailuliitossa on Ulla Kesänen. Hän hoitaa myös osoitteenmuutokset, jäsenasiat ja lehti epäselvyydet. SML puh. 170 868.

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	s.3
Tulevaa	s.4
Loma	s.8
HSL talkoillen	s.9
Pj:n puheenvuoro	s.14

Helsingin kaupungin terveiset	s.15
Retkeilijä Lapin luonnossa	s.16
Tietoavi	s.18
Lapin matkailualueiden kuluminen	s.20
Poronpapanoita	s.21
Rinkanpohjalta	s.22

PÄÄKIRJOITUS

Mikä meidät Helsingin Seudun Lapinkävijät erottaa muista retkeilyporukoista? Mitä meillä on sellaista, mitä muilla ei ole? Millainen on lapinkävijän identiteetti? Mielenkiintoisia ja tärkeitä kysymyksiä pohdittavaksi näin 20-vuotisjuhlan aikoihin.

Meidän yhdistyksen omina juttuina voidaan pitää Karjakaivoa, Goadosta ja talkoita.

Karjakaivo on siis yhdistyksen Helsingin kaupungilta vuokraama maja Espoon Nuuksiosta. Se on aina jokaisen jäsenen käytettävissä. Talkoiden ja muiden ohjelmien aikaan siellä on helppo tutustua uusiin ihmisiin ja pitää yhteyttä vanhojen kanssa. Viikolla ja toisina viikonloppuina sen suojissa taaas voi olla kaikessa rauhassa yksin omien ajatustensa kera.

Goados taas on tukikohtamme Kittilässä. Pieni salvoskammi. Siellä olet keskellä kaunenta Lappia ja tuntureita. Voit ihastella talven kaamosta, kevään hankia, kesän puhkeamista tai syksyn ruskaa. Varmasti käymisen arvoinen paikka.

Talkoot on taas muotoutunut meidän ryhmällemme tavaksi olla hyödyksi ja näkyä ulos päin. Eli retkeily on porukallemme muutakin kuin ottamista. Haluamme myös antaa. Antaa apuamme luonnon puhtaana pitämiseen ja säilyttämiseen, huomioida muitakin retkeilijöitä. Emme ole koskaan alan ammattilaisia, mutta silti haluamme tehdä tehtävämme hyvin.

Jokaisen yhdistyksen hengenhän luo siinä aktiivisesti toimiva porukka. Jokainen jäsen tuo oman lisänsä, mikä tietysti rikastaa toimintaamme. Jokaisen yhdistyksen unelma olisi tietusti olla mahdollisimman monipuolinen. Mutta myös ns. passiivijäsenet ovat meille tärkeitä. Sillä, että heitä ei tällä hetkellä ole näkyvissä, on varmasti perustellut syynsä. Toivon silti, että he voivat nauttia yhdistyksestämme jollain tavoin, esimerkiksi lehden kautta tai jäseneduin. Näinkin isossa porukassa on jokaisella omat toiveensa ja odotuksensa yhdistyksestä. Emme nosta toista jäsentä toisen yläpuolelle.

Onnea 20-vuotiaalle Helsingin Seudun Lapinkävijöille eli meille kaikille

Mirja Pirinen

TULEVAA

ELOKUU

14.8. la

PUUNTEKOTALKOOT KARJAKAIVOLLA

Rankasavottaa riittää... Pakkaa siis mukaasi, jos mahdollista, kirves tai saha. Talo tarjoaa puurtajille hernekeiton ja saunan. Mukava ja hyödyllinen tapa viettää lauantaipäivä.

21.8. la

LETTUKESTIT

Kävelemme ennen mässäilyä Tervalammelta Karjakaivolle. Tervalammelle lähtee linja-auto linja-autoasemalta klo 9.15 laiturilta 27-28. Autoa ollaan Tervalammen päässä vastassa. Retki kestää noin neljä tuntia ja sitten letut jo maistuvatkin. Vastuuhenkilöt Sirkka Sundstöm puh. k. 563 2092 ja Lasse Svenskberg puh. k. 265 279.

25.8. ke

KESKIVIKKOSAUNA

Mikä sen mukavampaa kuin saunahetki elokuisena iltana. Sauna lämpää 17-18 aikoihin. Paluu pikkuautoilla.

SYYSKUU

1.9. ke klo 18.00

KERHOILTA -MIKÄ ON METSÄ

Kaisaniemen ala-aste, Puutarhakatu 1

Sakari Pälsi kuvasi metsää näin: "Suomalainen saapuu metsään kuin kotiinsa, siellä hän saa aina tuulen suojan, joka jo sinänsä lämmittää, ja jossa tulen virittäminen käy myrskyssäkin sekä syntyy vähällä vaivalla sateelta suojaava katos." Lisää metsästä meille kertoo professori Erkki Lähde.

18.9 la SUPPILOVAHVERORETKI KARJAKAIVON MAASTOON

Taas on suppilovahveroiden metsästys aika. Korit ja puukot kunnossa sieniopastamme seuraten löytyvät nuo herkulliset vahverot. Vastuhenkilö Reijo Valander puh. k.912-81 250

19.9. su KIIPEILYPÄIVÄ

Leif Strom kulkee Lapissa varusteinaan kilokaupalla köyttä, hakoja ja muuta tarpeellista. Hän on lupautunut kertomaan ja näyttämään kiinnostuneille kiipeilyn saloja. Kokoontuminen Solvallon parkkipaikalla klo 11.00, josta kävellään Nuuksion tien varressa olevalle kalliolle Karjakaivon pysäkin ja Solvallon välissä.

29.9. ke KESKIVIIKKOSAUNA

Karjakaivon saunan lölyt rentouttavat kiireisimmänkin lapinkävijän. Takaisin paluuta varten kannattaa pakata saunareppuun taskulamppu.

LOKAKUU

1.-3.10 pe-su VIKKONLOPPUVAELLUS SEITSEMISEEN

Vaellus suuntautuu luonnoiltaan monipuolisen ja kiinnostavan Seitsemisen kansallispuiston alueelle. Puisto edustaa hyvinkin parhaita eteläisen Suomen ikimetsä, harju ja suo luontoa. Perjantai-iltana leiriyytään Koveron lähetyville teltaan. Lauantaina kierrellään harjujen ja mahdollisesti monipuolisen opastuskeskuksen kautta Liesjärven telttailualueelle. Sunnuntaina on ohjelmassa mm. tutustuminen Multiharjun ikimetsiin. Retki päättyy Pitkäjärven saunaan.

Ota mukaasi tarvitsemasi retkeilyvälineet, ruuat ja saunavehkeet. Vaellus tehdään pääosin polkuja pitkin, joten tossutkin käyvät jalkineeksi, jos sää sen sallii.

Osanottomaksu 100-150 mk . Lähtö linja-autolla Alamannerheimintieltä entisen VR:n rahtiaseman edestä perjantaina klo 18.00. **Ilmoittautumiset** Suomen Matkailuliittoon Ulla Kesäselle tai häntä tuuraavalle 27.9. mennessä puh. 170 868.

Lisätietoja ja varustetäydennystä voit kysellä Hannu Luodolta puh. k. 931-560 470 tai Kalevi Koskelta puh. k. 912- 810 79.

6.10. ke klo 18.00

KERHOILTA- VANHOJA AIKOJA MUISTELLEN

Kaisaniemen ala-aste, Puutarhakatu 1

Aikaa on vierähtänyt 20 vuotta. Tunnistatko enää ystäväsi ja itsesi. Tule katselemaan kuvia ja tarinoimaan entisistä ajoista. Vastuuhenkilöt Anja Poutiainen puh. k. 557 437 ja Kirsti Klemola puh. k. 291 9171.

9.10. klo 18.00

20-VUOTISJUHLAT

Ravintola Olavissa, Olavinkatu 1 B 7. krs keskustassa

Tämä juhla on arvokas ja hauska. Siellä syödään hyvin tanssitaan orkesterin tahdissa väsyksiin. Muistellaan menneitä ja puhutaan tulevia. Näitä juhlia ei voi jättää väliin.

Illalliskortti 100 mk. **Ilmoittautumiset** 21.9. mennessä Suomen Matkailuliittoon, Ulla Kesäselle puh. 170 868.

16.10 la

SYYSIIVOUS KARJAKAIVOLLA

Saunan jynssääminen ja majojen siistiminen on tänään ohjelmassa. Talkoisiin kuuluvat tietysti myös hernekeitto ja sauna. Vastuuhenkilö Karin Sillander puh. k. 674 644.

16.10 la

YÖSUUNNISTUS KARJAKAIVOLLA

Otsa- tai taskulamppu mukaan ja röykkiö pattereita. Siinä eväät onnistuneelle suunnistus reissulle. Kannatta kokeilla millaisen radan Kale ja Vallu ovat saaneet punotuksi. Vastuuhenkilö Kalevi Koski puh. k. 912 81 079 ja Reijo Valander puh. k. 912 81 250.

27.10. ke

KESKIVIKKOSAUNA

Vuoden viimeistä keskiviikkosaunaa viedään. Siis nauttimaan saunasta ja juttukavereista.

MARRASKUU

3.11. ke klo 18.00

SYYSKOKOUS JA KERHOILTA-NORPPASOUTU

Kaisaniemen ala-aste, Puutarhakatu 1

Syyskokouksessa valitaan johtokuntaan jäsenet erovuoroisten tilalle, käsitellään vuoden 1994 toimintasuunnitelma ja talousarvio, sekä päätetään vuoden 1994 jäsenmaksuista. Lopuksi katsellaan video vuonna 1992 kirkkoveneellä tehdystä Norppasoudusta. Reitti kulki kolme päivää Saimaalla Valamosta Savonlinnaan. Vastuuhenkilö Seija Turppo puh. k. 322 644.

26.-28.11 pe-su

KAAMOSVIIKONLOPPU SEITSEMISESSÄ

Alkupalven luontoa menemme tarkkilemaan Seitsemisen kansallispuistoon. Tukikohtana toimii Pitkäjärven kämpä, jossa myös yövytään. Kävelyretket tehdään siis pikkurepuilla. Illalla saunotaan ja istuskellaan nuotiolla. Matka tehdään pikkuautoilla ja paikalle voivat autokunnat saapua joko perjantai-iltana tai lauantai-aamuna. Tiedossa siis leppoisa viikonloppu-vietto. **Ilmoittautumiset ja tiedustelut** 22.11. mennessä Mirja Piriselle puh. 805 4632. Kerro, onko käytettävissäsi auto ja montako kyytiläistä mahtuu mukaasi.

TULEVAA

11.12. Puuronsyöntitalkoot

PERUUTUSEHDOT

Jos varaus peruutetaan, palautetaan ilmoittautumismaksu vähennettynä toimistokuluilla, 50 mk varauksesta, kuitenkin niin että, jos varaus peruutetaan myöhemmin kuin:

42-31 vrk ennen matkan alkua, pidätetään puolet ennakon määrästä

30-15 vrk ennen matkan alkua pidätetään ennakkomaksu kokonaan. Mikäli tämä maksu on yli 25% varatun lomaviikon hinnasta, palautetaan tämän määrän ylittävä osa.

14-8 vrk ennen matkan alkua, peritään 50% varauksen kokonaishinnasta, kuitenkin vähintään

ennakon määrä

0-7 vrk ennen matkan alkua, peritään varauksen koko hinta.

Tilaaaja on oikeutettu peruuttaessaan täyteen takaisinmaksuun lääkärintodistuksella.

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on osanottajien vähyyden tai muun ennalta arvaamattoman syyn johdosta oikeus peruuttaa lomatilaisuus 14 vrk ennen ilmoitetun tilaisuuden alkamispäivää olematta velvollinen korvauksiin. Järjestäjän peruuttaessa tilaisuuden, osanottomaksu palautetaan kokonaissuudessaan.

LOMA

KAAMOSLOMA LEVILLÄ 27.11.-6.12.

Ensikumille hiihtelemään on jo ilmoittautunut toistakymmentä lähtijää. Vielä porukkaa mahtuisi lisää. Majoittumisen osuus on 400 mk, ja aikaahan on 10 päivää. Lentoliput on tarkoitus saada heti syyskuun alussa Finnairin ennakkomyynnistä 820

mk/hlö meno-paluu Kittilä. **Soittele** Kirsti Klemolalle puh. k. 291 9171 tai Seija Turpolle puh. k. 322 644 27.8.93 mennessä.

AHKIOVAELLUS POHJOIS-KARJALASSA 18.-27. 3. 1994

Perti Salo suunnittelee talvista vaellusta Lieksa ja Ilomantsin erämaihin. **Tiedustelut** Pertsalta 291 6873. Tarkemmat tiedot ensi lehdessä.

HIHTOVIKKO YLLÄKSELLÄ 2.-9.4. 1994

Taas Ylläkselle hiihtämään ja laskettelemaan, niin uudet kuin vanhatkin lapinkävijät. Lähtö Helsingistä 1.4. klo 21.22 lähtevässä junassa. Paluu Kolarista 9.4. klo 19.25 junalla.

Hinta 2300 mk sisältäen matkat junalla makuupaikoin, majoituksen 2 h huoneissa, ruokaitut, saunat ja oppaan palvelut.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut 11.2. 1994 mennessä Kalevi Koski puh. t. (klo 11.30-12.00)

90-218 0249, puh. k. 912-81 079 tai Anja Sintonen puh. k. 90-676 039.

Ennakkovaraajat varmistakaa osanottonne mahdollisimman pian, kuitenkin 30.11. mennessä.

Ennakkomaksu 500 mk, josta lähetetään pankkisiirtolomake, jolla maksu tulee suorittaa eräpäivään mennessä.

HSL 1973-1993 III TALKOILLEN

Harrasteyhdistyksen toiminta perustuu yleensä alusta loppuun talkootyöhön. Johtokunta pohtii ja päättää, toimikunnat järjestävät ohjelmaa, retkiä ja tapahtumia vedetään, lehteä toimitetaan... Helsingin Seudun Lapinkävijöiden toimintaan sisältyy kuitenkin paljon myös sitä konkreettista, "käsin tehtävää" työtä, joka ensimmäisenä tulee mieleen talkoilusta puhuttaessa.

Karjakaivon saaminen tukikohdaksemme 1977 innosti kymmenet ihmiset uurastamaan paikkojen kunnostamisessa. Sen jälkeen on sadat kerrat koettu yhdessä tekemisen ilo ja päälle päätteeksi parhaat tunnelmat saunan lauteilla. Alussa töitä tehtiin sitä mukaa kuin tarvetta ilmeni arki-iltojen ja viikonloppujen talkoissa. Letkeän lapinmiehen Simo Pylvään toimiessa talkoopäällikkönä talkoot oli kerran kuussa ja päivän tullen katsottiin, mitä milloinkin oli touhuttavana.

1986 päätettiin erottaa ulkoilutouhuista talkootoiminta omalle toimikunnalleen organisoitavaksi. Porukka muotoutui luontevasti talkoopäällikön apuna toimineesta porukasta ja vastuulliseksi vetäjäksi tuli Uljas Pernu. Utii ei ole koskaan ollut itseksensä puurtaja, vaan on pyrkinyt saamaan monia ihmisiä mukaan niin suunnitteluun kuin toteutukseenkin. Ehkäpä juuri siitä syystä tätä puolta toiminnassamme leimaa perusteellisuus ja tehokkuus. Talkootoimikunnan perustamisen jälkeen alkoi talkoorokka kuumentua Karin Sillanderin, Anja Sintosen ja monen muun tarjoilemana.

Tuntureille talkoilemaan

Maailman Luonnonsäätiö järjesti Operaatio Tunturiluudan vuonna 1984 roskaantumistutki-

Puumvetotalkoolaiset vauhdissa Karjakaivolla.

muksen jälkeen. Uti tunsikin jo silloin veren vetoa talkootöihin ja oli edustajamme suunnittelukokouksissa. Helsingin Seudun Lapinkävijät valitsivat työkohteeseen Sevettijärvi-Pulmankijärvi välisen reitin.

Vaikka polku oli välillä kadoksissa roskaa löytyi silti ja työ tuli niin hyvin tehdyksi, että maine kiiri edellämme. Pidä Lappi Siistinä r.y:n järjestäessä seuraavaa Tunturiluutaa HSL:ö jo tuttu nimi, josta oli kuultu pelkkää hyvää. Kohteeksi vuoden 1991 Tunturiluutaan valitsimme tietenkin isoimman alueen Käsivarressa. Miten muuten olisi voinut työllistää neljä eri ryhmällistä roskapöimureita, jynssäreitä ja huusikuopan kaivajia? Uljas Pernu ja kumppanit olivat suunnitelleet tarkoin alueet ja ohjelmat. 25 hengen voimin siivottiin 8 kämpää.

Operaation alkuvalmisteluihin kuului porukan yhteistyökykyä ja perusteellisuutta kuvaava tapahtuma. Uti oli pyytänyt Käsivarteen vaeltamaan lähteviä Rouvisen ja Summan Pekkoja katsomaan, oliko Terbmiksen kämpällä vessakuopan kaivamiseen tarvittavat lapio ja rautakanki. Summan Pekka, jolle Uti oli puhunut, ei muistilapuistaan huolimatta enää perillä muistanut mitä piti tarkistaa ja totesi, että kyllä kämpällä on kirves. No, ei silti hätää, sillä vaelluksen jälkeen kuvia katsoessa tarpeelliset välineet näkyivät yhdessä diassa kämpan seinään nojaamassa ja siitä paikasta soitto Uutille.

Metsähallituksen kanssa yhteistyössä

Suurin koitos ehkä kuitenkin on ollut toinen Pulmanki- ja Sevettijärvien väliselle reitille tehty talkooaellus. Suomen Matkailuliitto täytti vuonna 1987 sata vuotta. HSL kyseli Metsähallitukselta sopivaa talkookohdetta, josta tulisi yksi 100-vuotisjuhliin liittyvä HSL:n tapahtuma. Uti ei kyselyillään vielä saanut eloa Metsähallituksen virkamiehiin, mutta Martti Heleniuksen Matkailuliiton nimissä hoitoalueille lähetettyihin kirjeisiin tuli jo lista erilaisista työkohteista. Valitun työkohteen liitteenä ja käymälöiden rakentaminen kesä- ja talvireitin merkkäamisineen tuntui tarpeeksi isolta hommalta.

Ennenkuin 14 talkoilijan porukka saattoi lähteä kohti pohjoista Uljas Pernu oli käynyt lukemattomia keskusteluja Markku Väliälön kanssa Ivalossa. Lapinkävijöissä Aulis Boström ja myös Kalevi Koski

olivat kumppaneina pohdiskellessa erilaisia asioita. Kaikki oli suunniteltu viimeisen päälle kolmelle ryhmälle tehtyjä kolmivärisiä työaikatauluja myöten. Rakennustarvikkeet ja pystytettävät viitat oli kuljetettu jo edellistalvena ja meille jäi kannettavaksi "vain" rautakangat, lapiot, vesurit, vasarat ja maalit omien vaellusvarusteiden lisäksi. Mukana oli koko ajan työnjohtaja Metsähallituksesta.

Tosikylmän alun jälkeen sää muuttui täysin. Kolmenkymmenen asteen helle, joka lämmitti tunturilamme parissa päivässä, horteesta heränneet sääsket ja paarmat sekä aurinkovoiteiden niukkuus antoivat oman lisänsä unohtumattomaan vaellukseen.

Vaikka työt olivat sen porukan selviytymiskapasiteetin ylärajoilla, kaikki meni nappiin. Jopa kaksiviikkoisen vaelluksen puolivälissä tapahtuneella huoltolenolla saatiin loppujen lopulta kaikki täydennysruokatarvikkeet, jotka oli jätetty Inariin. Myös työnjohtaja vaihtui. Viikko työhullussa porukassamme oli varmasti riittävästi. Lomalla ollessa kun ei tarvitse katsella kellosta, joko työaika loppuu. Eräs, jolle vaellus oli ensimmäinen, ei enää epäillyt lainkaan selviytymismahdollisuuksiaan seuraavalla retkellä: "sehän olisi pelkkää kävelyä".

Sen retken jälkeen ei enää tarvinnut kysellä kovin paljoa talkootöitä. Suunnitelmien eteneminen on ollut enemmän Metsähallituksen omista kuvioista kiinni. Mm. Inarjärven takamailla olevan vanhan kestikievarin korjaaminen oli jossain vaiheessa yhtenä mahdollisuutena.

Tämän vuoden kesäkuussa tapahtunut Sarviojan kämpan siirto tuli vuoden -91 Tunturiluudan jälkimaininkeina. Se oli paljon helpompi kohde siksi, että työn valmistuminen ei ollut HSL:n vastuulla, vaan paikalla oli Metsähallituksesta kolme kirvesmiestä, jotka huolehtivat kesken jääneiden töiden lopettamisesta.

Tunturilatulaiset olivat kuuden hengen voimin tehneet alkutyöt. Lapinkävijöitä kertyi 16, joten muutakin tekemistä piti saada. Kosken Kalen porukka olikin tekemässä Raappanan kammille perinteistä kammihuusia, pitkospuita ja muuta pientä. Onnettoman kehnot säät ja lumen melkoinen määrä vaikuttivat muutenkin tehtäviin töihin. Kuluneiden polkujen korjaamista ei voinut tehdä ja Sarviojan rakennustyömaalla ei sateiden takia päässyt villottamis- ja muihin rakennustöihin kuin viikon

Goadoksen talkoopaorukkaa. Kuva Pekka Narinen

puolivälissä, joten siivoamiseen ja syömiseen riitti aikaa.

Ruokaa oli järjestetty Metsähallituksen puolesta, mutta se ei ollut järjestelyvaiheessa selvinnyt, paljonko kummallekin ryhmälle. Varmuuden vuoksi mukaan otetut omat retkimuonat olivat kuitenkin täysin tarpeettomat, sillä poronlihakeitolla, munakkailla ja säilykepurkeilla kyllä nälkä lähti. Tulipahan niitäkin kanniskelluksi ainakin harjoituksen vuoksi.

Toimeliaallehan yleensä kertyy tekemistä kuin itsestään. Niinpä Kalottireitin avajaisiin tarvittavan Kolmenvaltakunnan rajapyykin sillan rakentamista Martti Helenius Matkailuliitosta ehdotti meille. Eihän niin mielenkiintoisesta tehtävästä voinut kieltäytyä. Tätä kirjoittaessa työ on saatettu päätökseen ja toivottavasti meitä on sanka joukko seuraamassa naapurimaiden kuninkaallisten ja presidenttiparin avajaiseremonioita. Ettei jäisi pelkäksi norjalaisten juhlaiksi.

Oma kämpppä Lappiin

Lapinhullujen kokoontuessa yhteen varmasti jossain vaiheessa herää toive omasta tukikohdasta pohjoisen perillä. HSL:ssäkin tarvetta on kartotettu kyselyin. 80-luvulla Matkailuliitto tarjosi mahdollisuutta rakentaa oma kämpppä Kilpisjärvelle SML:ltä vuokratulle tontille. Kaukana sijaitsevan tukikohdan huoltaminen arvelutti kuitenkin pitkään.

Martti Heleniuksen esitettyä idean kotakylän rakentamisesta Kukasjärvelle ajatuksesta innostuttiin tosissaan. Matkailuliitto oli vuonna 1936 hankkinut Kittilän Kukasjärveltä reilun kokoisen maa-alueen, jonne aikoinaan oli rakennettu kämpppä ja sauna. Perinteisistä rakennuksista koostuva eri yhdistysten retkeilijöiden lomailupaikka kuulosti hyvältä.

Aulis Boström esitteli Arvidsjaurissa Ruotsissa olevan saamelaiden kirkkokentän salvoskoden mallin, josta Arto Alanko piirsi meille kämppän. Vuonna 1988 toimeen ryhdyttiin tosissaan ja kaadettiin puut. Silloinen puheenjohtaja C-H Moring lahjoitti osan rungoista kesämökkikonttiltaan ja osa saatiin Aulis Boströmin kautta. Aulis ja Kosken

Kale olivat muutaman muun, mm. Pekka Narisen kanssa pääasiallisina ideoijina. Se, ettei kellään ollut aiempaa hirsirakennuskokemusta ei poikia pelottanut yhtään. Suunnitteluvaiheessa oli monia hedelmällisiä keskusteluja käyty milloin Karjakaivon saunan lauteilla, milloin puhelimesta.

Asiat etenivät sellaisella tavalla, ettei niistä pystynyt tiedottamaan Lapinkävijä-lehden kautta tehokkaasti, joten yleisiä rakennustalkoita oli vain yhdet. Koko kota rakennettiin valmiiksi Espoossa C-H:n tontilla ja siellä se odotti talven pohjoiseen siirtämistä.

Vuoden 1989 pääsiäisenä Lasse Svenskberg hankki kuorma-auton ja Sakari Palo, Pekka Narinen sekä Lasse köröttivät Kittilään. Heinäkuussa Goadoskota nousi entisen pellon nurkkaan. Paikallisen rakennusmestarin tarkastuskäynnistä tuli saman tien sekä alku- että lopputarkastus. Eipä tuo pahemmin nikotellut siitä, että valmis kota ei ollutkaan samanlainen kuin rakennuslupahakemuksen piirustuksissa.

Goadoksen nimen, joka tarkoittaa pientä kotaa, lähetti nimikilpailuun yksi uskollisimpia jäseniämme, Heikki Haveri, joka korkeasta iästään huolimatta yhä käy kerhoilloissamme ja juhlissamme.

Goados sai seurakseen myöhemmin Kiehisten

rakentaman mökin, mutta se ei enää ollutkaan perinnekylyn hengessä, vaan tavallinen kämpä. Tavallaan vahinko, että hyvä idea romutettiin sen myötä.

Talkoito on Kukasarjällä sen jälkeenkin. välttämätön mukavuuksilaitos nousi kodan taakse, HSL on rakentanut Pyhäjärveltä Kukasarjelle johtavalle polulle kulkua helpottavia pitkospuita ja venelaituri syntyi talkoilla ja osin johtokunnan tarvikehankintoihin lahjoittamalla kokouspalkkioilla. Nyt kentälle on noussut lapinlaavu nuotioiltoja varten yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa.

Ympäristön raivausta, puutöitä ja muuta touhua riittää. Toiset yhdistykset ovat korjailleet saunaa ja muita paikkoja, joten meillä on todellakin kiva tukikohta Napapiirin paremmalla puolella.

Karjakaivolla

Puuhuolto on muun pikkukorjaamisen ja parantelun ohella jokavuotinen projekti. Kolme kamiinaa, takka, kiuas ja muuripata kuluttavat melkoisia puumääriä ja kaikki on tehtävä yhteistoimin. Jos nekin pitäisi nykyisin ostaa, saattaisi koko virkistyspaikan pitäminen joutua vaakalaudalle.

Karjakaivon turvekammin viimeistelyä. Kuva Raija Hentman

Karjakaivon vuokra paukahti nimittäin tänä vuonna noin kymmenkertaiseksi entiseen nähden. Nyt onkin pohdittavana miten tämä uusi menoerä katetaan.

Yhteistyö kaupungin metsäosaston kanssa on ollut erinomaista. Aikaisemmin saimme ottaa Karjakaivon ulkoilualueen tuulenkaadot ja pystykuivat puut, mutta nyt tilanne on muuttunut. Sellaiset puut jätetään osaksi luonnon kiertokulkua. Hieno juttu. Kaupungin virkamiehet ovat kuitenkin huolehtineet polttopuun saannistamme. Karjakaivon ympäristössä on tehty taimikoiden karsintaa niin valtavasti, että talkoopaällikkö huokailee urakan suuruutta. Toisaalta kun ne puut on saatu karsituksi ja kasoihin, rissusavottaa ei tarvitse tehdä useampaan vuoteen. Siellä on työmaata kaikille, jotka haluavat astua lyhyen tai pitkän jäsenyyden jälkeen tutustumiskynnyksen yli. Missään ei ole niin helppo päästä juttusille muiden lapinkävijöiden kanssa kuin kirvestä ja vesuria heilutellessa, raahatessa runkoja pinoihin ja viimein talkoorokan äärellä.

Kun Liikuntaviraston yliesimiehenä oli Börje Löfman ja Karjakaivon alueen asioista vastasi Kauko Wahlsten, kämpissä tehtiin paljon kunnostustöitä, joiden ansiosta paikat ovat hyvässä kunnossa ja viihtyisät. Yhteistyö heidän kanssaan oli helppoa ja mutkatonta, ovathan molemmat myös retkeilijöitä.

Kaukon kanssa taas kerran Karjakaivolla asioidessaan Uti tarttui puolihuolimattomasti heitettyyn täkyyn Karjakaivon keittokatoksen takana olevan kammin korjaamisesta. Turpeet lapinkävijät kävivät syksyllä -89 nostamassa Katinhännän suolta, puut saatiin kaupungin puusavotasta. Työhön tuli kuitenkin parin vuoden tauko, sillä etelän talvet kävivät niin lyhyiksi, ettei puiden ja turpeiden siirto tahtonut onnistua.

Vuoden 1991 toukokuussa kaikki tarveaineet olivat paikalla. Taas oli käyty lukemattomia keskusteluja isommalla ja pienemmällä porukalla siitä, kuinka kammi rakennetaan. Oli tutkittu kirjasta muuta tietoutta. Niin tässä kuin muissakin talkooprojekteissa keskustelu ja monen ihmisen mielipiteiden kuuntelu järjestäytyivät palapeliksi, jolla yhteinen asia hoidettiin parhaalla mahdollisella tavalla. Muutaman keväisen talkooviikonlopun aikana puitten katveeseen nousi uusi kammi, jonka pääkaupunkiseudun retkeilijät ovat todellakin löytäneet. Valitettavasti myös ne, joiden

hävitysvimma on käsittämätön, joten talkoorokan iskuryhmällä on riittänyt töitä.

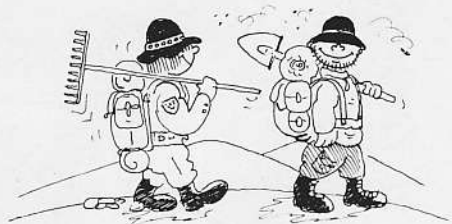
Talkoopaällikkö vastaanottaa edelleenkin mielellään ilmoittautumisia siihen ryhmään jäseniä, jotka voivat lähteä yllättäen tulleiden talkoohommien hoitoon. Tehty talkoosuunnitelma muuttuu tarpeiden mukaan ja ylimääräisiin talkoisiin ei yleensä pysty keräämään porukkaa muuten kuin jäsentilaisuuksissa tiedottamalla ja soittelemalla. Uljas Pernun tavoittaa joko kotinumerosta 488 821 tai työpaikalta, puh. 682 525 63.

Uutta odotellessa

Eihän sitä tiedä, mitä jännittäviä projekteja vielä onkaan edessä, kunhan Nuuksiosta tulee kansallisuisto. Tai ehkä mennään jonnekin taas suunnittelemaan retkeilyreittejä, niinkuin -86 Päijät-Hämeessä. Kunnilta tosin loppuivat rahat ennenkuin reitti ehdittiin saada valmiiksi ja sitä paitsi omistusoikeudesta lähes pyhä joillekin kun pitäisi päästää porukkaa kulkemaan omille maille merkittyä polkua pitkin.

Ehkäpä moni muikin tuntee sitä mukavaa odotuksen kihelmöintiä kuin minä, kun ajattelee seuraavaa talkootyötä, työtä jolla Helsingin Seudun Lapinkävijät on nostettu suuresta tuntemattomuudesta jo monien tahojen tietoisuuteen.

Raija Hentman

Pj:n puheenvuoro

Terveisiä Imatralta. SML:n jäsenpäivät 19.-21.6. järjestettiin tänä vuonna karjalaisvoimin, isäntänä Imatran matkailuyhdistys. HSL:n edustajat Raija Hentman, Erkki Simpanen ja Seija Turppo osallistuivat päivien Imatra osuuteen ja liittokokoukseen lauantaina. Haikein mielin jätimme toiset juuri ennen illanviettoa historiallisessa Valtionhotellissa. Neljä junavaunullista SML:n väkeä lähti seuraavana aamuna mielenkiintoiselle matkalle Kannakselle.

Liittokokousväki, yhteensä 44 edustajaa, keskusteli vilkkaasti. Lähinnä ensi vuoden toimintasuunnitelma ja talous puhuttivat. Lapin matkailuyhdistyksen ehdotus "läsenmaksun alenemisesta vuosien myötä" ei saanut kannatusta. Jäsenmaksut 1994 ovat siis samat kuin tänäkin vuonna. Keinoja yhdistysten jäsenkadon pysäyttämiseksi etsitään muualta. Pienintä kato on ollut ulkoilyyhdistysten kohdalla. Retkeilijän sitoutuminen toimintaan näyttäisi olevan pysyvämpää. Raijan ehdotus Leirintä- ja retkeilypäivien nimen muuttamisesta aiheutti pohdintaa ko päivien kehittämisestä ulkoilua enemmän huomioivaksi. Kokous työsti myös julkilausuman, jossa vastustetaan ensi vuoden alussa mahdollisesti voimaan tulevaa arvonlisäveroä.

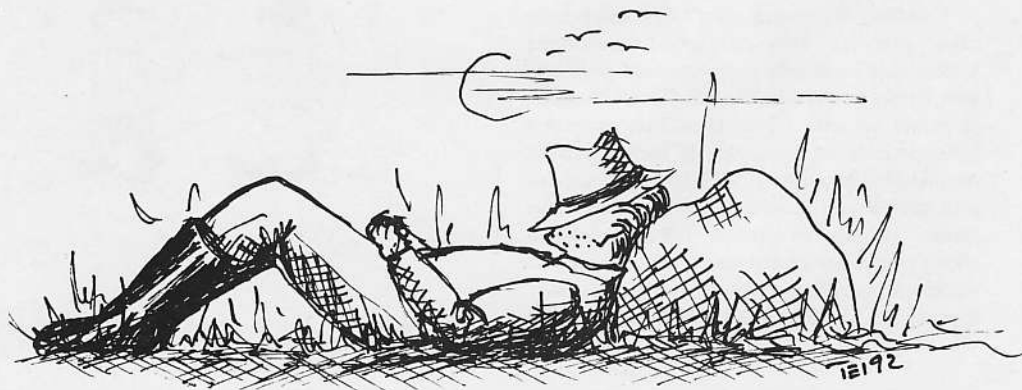
Kevät ja alkukasä kului pienoisessa jännityksessä. Helsingin kaupungin Liikuntalautakunta irtisanoi

Karjakaivon vuokrasopimuksen 31.3.93 alkaen. Kaupunki halusi tarkistaa vuokraehtoja ja tietenkin vuorkasummaa. Vuokrasopimuksen sisältöön ei yrityksistä huolimatta päästy vaikuttamaan. Lautakunta päätti asiasta 20.4. Sopimus on muuten jotakuinkin samanlainen kuin entinen, mutta vuosivuokra nousi 400 markasta 5130 markkaan. Nousu on niin raju, että tuskin vältymme Karjakaivon käyttömaksujen korotuksilta.

Nuukсион alueen kansallispuiston lakiesitys on annettu eduskunnalle. Elokuussa asiaa jo mahdollisesti käsitellään. Karjakaivon alue on tällä erää puistoalueen ulkopuolella. Neuvotteluja puiston laajentamisesta käydään.

Kuten tiedetään pankit palvelevat yhä vähemmän ilmaiseksi. Niinpä yhdistys joutuu maksamaan myös tilille tulevista tapahtumista. Suositeltavaa on, että pieniä maksuja, kuten esim. yöpymis- ja saunamaksuja kerätään useampia samalle maksukuitille. Rahastonhoitajan ja kirjapitäjän työtä helpottaa, jos kuittiin maksajan nimen lisäksi merkitään maksun aihe. Näin esim. Karjakaivo, Kukasjärvi, välinevuokraus ym. löytyvät oman sarakeensakirjanpidossa.

Kaunista ruskasyksyä
Seija

HELSINGIN KAUPUNGIN TERVEISET

Työni puolesta olen seurailut kaksikymmenvuotiaan HSL:n toimintaa Nuuksion Karjakaivolla vajaan kymmenen vuoden ajan. Yhtestyö yhdistyksen ja Helsingin kaupungin Metsä- ja maatalousosaston välillä on liittynyt lähinnä Karjakaivon majoilla tarvittavien polttopuiden hankintaan ja alueiden siivoukseen. Myös Liikuntavirustalla Karjakaivon majojen vuokraajana tiedän olleen yhteistyössä yhdistyksen kanssa.

Minulle on muodostunut kuva vireästi toimivasta yhdistyksestä, jonka jäsenkunta on erähenkistä, aikaansaavaa väkeä. Jo Karjakaivon majojen sijainti eteläsuomalaisittain melko etäällä lähimmästä tiestä on osoitus siitä, että käyttäjäkuntana on väkeä, joka eroaa keskivertomökkiläisestä, jonka on saatava huollettua tarvikkeensa autolla oven eteen. Luonnossa liikkumisen ja luonnon ehdoilla elämisen taito ei valitettavasti kuulu kaikkien ulkoilijoiden tunnusmerkkeihin nykypäivänä. Nämä taidot näyttävät olevan kuitenkin varsin hyvin Lapinkävijöiden hallinnassa kun tarkastelee Karjakaivon siistinä pysynyttä ympäristöä.

Käsitys Lapinkävijöistä vireänä, toimivana yhdistyksenä on syntynyt, kun katselee talkooväen aikaansaannoksia. Hienosta talkoohengestä ovat osoituksena muun muassa turvekammin rakentaminen ja lukuisat polttopuutalkoot. Talkootapahtumat ovat varmasti antaneet jäsenistölle toiminnallisia elämyksiä ja mukavia yhdessäolon hetkiä sen lisäksi että työn tuloksista on ollut hyötyä kaikille Karjakaivon käyttäjille.

Syksyllä 1992 toteutettiin Karjakaivon majan läheisyydessä, Käkilampi-Lakeason ympäristössä hakkuutöitä. Itse suoalueiden luonnontilaisuus ja monipuolinen kasvillisuus on tarkoitus säilyttää muuttumattomina. Ympäriöiviä metsiä hoidetaan alueelle tehdyn erillisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti siten että suhteellisen kovalle kulutukselle joutuva karuhkon kasvupaikan puusto säilyisi elinvoimaisena ja ulkoilijan viihtyvyyttä lisääviä maisemia avautuisi myös hienoille suoalueille.

Karjakaivoa on ilmeisesti nimensä mukaisesti

aikanaan käytetty karjan metsalaidunnukseen. Kasvuolosuhteet ovat olleet ilmeisen suotuisat katajille, joita alueelta löytyy vieläkin runsaasti. Maaperän karuudesta huolimatta, laidunnuksen päätyttyä alueet ovat alkaneet kuusettua voimakkaasti, jonka seurauksena alueelle kasvavien komeiden katajien elinmahdollisuudet ovat heikentyneet kuusikon varjostuksessa. Tältä kertaa hoitotyöt ovat vielä kesken paitsi hakkuutahtaiden siivouksen osalta, myös tällaisen männikön alla kasvavan rinnekatajikon auttamiseksi.

Tässä yhteydessä antaisin omalta osaltani erityiskiitokset talkoopaällikkö Uljas Pernulle, joka on joukkoineen tehnyt hyvää työtä siivoamalla ulkoilutoimintaa haittaavia hakkuutahteita metsätöiden jäljiltä. Yhteistyö on sujunut hyvin, ja jatkoakin on talkoopaällikön kanssa jo alustavasti suunniteltu. Kevään mittaan on Lapinkävijöillä sovittuna jo kolme talkootapahtumaa Karjakaivolle. Helsingin kaupungin metsä- ja maatalousosaston oma väki on jo puuhannut talkoopäivää siivouksen merkeissä samalle alueelle. Jos ajankohdat pystytään yhdistämään, syntyisi kanssakäymisestä konkreettisempaa, ja saattaisipa Lapinkävijöiden jäsenkuntaankin olla halukkaita liittyyjiä.

Yhteistyön tiivistämistä ajatellen löytyisi Nuuksiosta myös uudentyyppisiä talkookohteita. Vanhat niityt ja laidunalueet, jotka olennaisesti kuuluvat Nuuksioon, ovat monin paikoin umpeenkasvamassa ja menettämässä niille kuuluvan kasvistonsa. Näiden alueiden hoitoa ollaan Helsingin maiden osalta aloittelemassa. Ihanteellisinta tietysti olisi luonnonmukainen hoito karjaa laiduntaen, mutta tämä ei parhaimmillaankaan onnistu kuin osalla kohteista. Avointen alojen makaaninen hoito niittaen ja raivaten puolestaan on ihmistyövaltaista ja juuri talkootyöstä voisi löytyä osaltaan ratkaisu tähän ongelmaan.

Hyvin alkanyt yhtestyö jatkuu ja kehittyvä toivottavasti vastaisuudessaakin. Onnittelut 20-vuotiaalle yhdistykselle!

Jouko Laakso
metsämestari

Helsingin kaupunki Metsä- ja maatalousosasto

RETKEILIJÄ LAPIN LUONNOSSA

Lapin matkailun ja retkeilyn vetovoima on luonnossa. Luonnon erityispiirteet, maisemien mahtava suurpiirteisyys ja vuodenaikojen voimakas vaihtelu luovat pohjan niille elämyksille, joita Lappi kulkijalleen tarjoaa. Karu luonto, hiljaiset erämaat, yksinäiset tunturijärvet ja ruskan loisto ovat aina viehättäneet tulijaa.

Liikkuessaan luonnossa, retkeillessään, ihminen aiheuttaa aina jossain määrin luonnon kulumista. Varsinkin Lapissa, missä luonto on erityisen herkkää ja haavoittuvaa, kasvillisuuden kehitys ilmasto-olosuhteiden vuoksi hidasta ja kulutuksen aiheuttamat vauriot vaikeasti korjattavissa, olisi hyvä, jos retkeilijä olisi pitkälti selvillä siitä, mitä hän ympäristölle aiheuttaa samoillessaan erämaassa.

Yksinäinen vaeltaja, joka sopeutuu usein mahdollisimman hyvin luontoon, ei näin ollen vaikuta suuremmin ympäristöön. Ainoastaan kantamalla rinkassaan roskaa, jonka jättää jälkeensä, hän pilaa leiritymispaikkansa ehkä pitkäksikin aikaa.

Mitä suuremmat määrät retkeilijöitä on yhtä aikaa liikkeellä telttakunnittain, on kuluminen ja roskaantuminen luonnossa myöskin vastaavasti suurempaa. Suuressa joukossa ei luontoon sopeutumista niin hyvin tapahdu ja jäljet leiritymispaikalla ovat näkyvämmät.

Vielä ovat erikseen suuret matkailijajoukot, jotka tulevat autoilla Lapin matkailukeskuksiin lomailemaan ja viettävät siellä ehkä viikkokajin. Tähän ryhmään lukisin myös ne retkeilijät, jotka kulkevat tunturissa maastopyörällä tai moottoria apunaan käyttäen, mönkijät ja moottorikelkat. Nämä ryhmät kuluttavat ja roskaavat luontoa ehkä eniten.

Tutkija Suvipäivikki Nenosen tutkimus Lapin seutukaavaliitolle vuonna 1990 Lapin matkailun luonnonympäristön kulutuskestävyydestä kohdistuu kahdenoista Lapin nykyisen ja silloin suunnittele-

olevan matkailukeskuksen alueeseen. Tutkimus on tehty pääasiassa maaperän ja kasvillisuuden kulutuksen kestävyyydestä ja tavoitteena on ollut mm. selvittää vaihtoehtoisia toimenpiteitä, millä luonnon kulumista voitaisiin vähentää.

Tässä tutkimuksessa käy ilmi, että pintakasvillisuuden kuluminen ja tuhoutuminen on näkyvin muutos. Voimakas kulutus vaikuttaa myös puiden kasvuun. Pintakasvillisuuden uusiutumiseen taas vaikuttavat kasvupaikkatekijät, kuten ravinteet, kosteus, maaperä ja kasvupaikan valo- ja lämpöolot. Pintakasvillisuuteen kohdistuvaa kulutusta tapahtuu myös talviaikana (kelkkailu, laskettelu, hiihto), vaikka lumen suojaavan vaikutuksen vuoksi useiden kasvillisuustyypien kulutuskestävyys on parempi. Lumen kokoonpuristuminen talvella aiheuttaa kuitenkin maanpinnalla ja maaperän pintakerroksissa pienilmaston heikkenemistä, millä voi olla merkitystä kasvien talvehtimismahdollisuudelle.

Jäkälät ovat erittäin arkoja kulutukselle ja tuhoutuvat täydellisesti. Lisäksi jäkälät uudistuvat hitaasti. Kalliojäkälän korjautuminen entiselleen kestää n. 30 vuotta, palleroporonjäkälän uusiutuminen kestää jopa 60-80 vuotta. Tiiviiksi tammautunut maata peittävä kynsisammalmatto ehkäisee jäkälän kasvua.

Varvut eivät kestä kulutusta rakenteensa takia. Tutkimuksen mukaan mustikka ja variksenmarja ovat kulutukselle kestävämpiä kuin kanerva, mutta herkempiä kuin puolukka.

Sammalista kangasmetsien yleisin sammal, seinäsammal, kärsii jo lievästäkin kulutuksesta. Tallaus vähentää myös kerrossammalta. Yleinen varstasammal, kulosammal ja karhunsammalet lienevät sammalista kestävimät.

Suokasvillisuudessa kulutuskestävyys määräytyy kosteuden mukaan eli mätäs-, väli- ja rimpipintasuhteesta. Rimpipinta on herkin ja mätäspinta kestävin. Suotyypeistä kestävimpiä ovat

puustoiset suot, rämeet ja korvet ja talviaikaan soiden kulutuskestävyys on hyvä.

Tunturikasvillisuuden ja paljakan kalliopintojen kasvillisuuden kesäaikainen kulutuskestävyys on heikko. Metsän ja puurajan välinen on niin kesäkuin talvikulutuskestävyydeltään heikko.

Vaihtelevassa maastossa polut haaroittuvat ja mutkittelevat sitä enemmän mitä jyrkemmin maasto kohoaa. Tasaisilla mailla polut pysyvät kapeahkoina ja selvärajaisina, koska siellä kulkija pysyttelee mielellään polulla. Kaltevuden ja kosteuden lisääntyessä polut taas levenevät ja haaroittuvat kulkijan etsiessä helpokulkuisempaa reittiä. Näin maastossa, jossa on merkityt polut, tapahtuu kuitenkin erittäin paljon kulumista.

Nenosen tutkimuksesta selviää, että esim. Saariselällä polut ja retkeilyreitit kulkivat suurimmaksi osaksi laaksoissa, purojen ja jokien varsilla ja kuivilla mäntykankailla, joiden kasvillisuus on yleensä karua ja kulutusherkkää. Polut ovat kuluneet metrin levyiseksi ja tunturipaljakalla polut näkyvät kasvillisuudesta paljaina reitistöinä. Jyrkimpien rinteiden kohtia on nurmetettu ja turvetettu osittain onnistuen, mutta osissa on tapahtunut sulamisvesien vaikutuksesta maanvieremää.

Jyrkät rinteet ovat kasvipeitteen kulumisen jälkeen herkempiä eroosiolle ja kasvillisuuden uusiutuminen vaikeaa. Rakkaisilla ja kivikkoisilla alueilla kasvillisuus kestää heikosti kulutusta ja eroosio on voimakasta. Yleisin maalaji tuntureilla ja vaaroilla on moreeni, joka peittää kalliota paikoitellen hyvinkin ohuesti, soraa ja hiekkaa esiintyy laajoilla alueilla ja näitä peittävä kasviaines on sitä alttiimpaa kulutukselle mitä ohuempaa maalajikerros on.

Lakialueille suuntautuva liikkuminen olisi ohjattava selvästi merkityille poluille ja rinteisiin tulisi rakentaa askelmia ja portaikkoja polkujen leviamisen ehkäisemiseksi. Polkujen tulisi läpäistä puu- ja metsärajan välinen alue mieluummin mahdollisimman nopeasti kuin seurata vyöhykettä pitkään. Avosoiden, puronvarsikorpien ja yleensä kosteiden alueiden kulutuksen ehkäisemisen edellytyksenä on ehdottomasti pitkospuut.

Pida Lappi Siistinä ry teki ympäristöministeriön rahoittamana 1989 seuranta tutkimuksen Lapin retkeilyalueiden roskaantumisesta. Tutkimus tehtiin kymmenellä Lapin eri retkeilyalueella ja tulos osoitti, että luonnonsuojelu- ja retkeilyalueilla polut, autiotuvat ja nuotiopaikat ovat melko roskaantuneita, polut vähiten ja tuvat eniten. Roskaantuneiksi havaittiin kaikista tutkituista poluista 34%, nuotiopaikoista 46% ja tuvista 69%. Roskaantumisen aiheuttajia tarkasteltaessa todettiin, että roskia oli eniten niillä poluilla ja tuvilla, jotka olivat enimmäkseen päiväretkeläisten, paikallisen väestön ja kalastajien käyttämiä. Tuvista kaikkein roskaantuneimmat sijaitsivat vähän retkeilyillä reiteillä erämaassa ja ne olivat helposti moottorikelkalla tai veneellä saavutettavissa.

Tänä kesänä yli kahdelle sadalle autiotuvalle ja tulipaikalle Lapissa on järjestetty pullonpalautuslaatikot, joista pullo talvisin kuljetetaan kierrätykseen moottorikelkoilla. Samoin harkitaan purkin litistäjien sijoittamista tulentekopaikoille ja tuville. Muovisten jätessäkkien sijasta kokeillaan paperisia jätessäkkejä, koska kulkijat käyttävät muoviset

sadeilmoilla rinkan suojina tai sadeviittoina.

Lapin retkeily- ja luonnonsuojelualueilla tarvitaan omatoimista jätehuoltoa, joka tarkoittaa roskaamattomaa käyttäytymistä maastossa. Asenteita muokkaava valistus on hidaskäyttöinen, mutta pitemmän päälle ainoa keino säilyttää pohjoisten erämaiden syrjäisetkin kolkat roskaantumattomina.

Viisas vaeltaja ei jätä jälkiä.

SK/93

TIETOAIVI

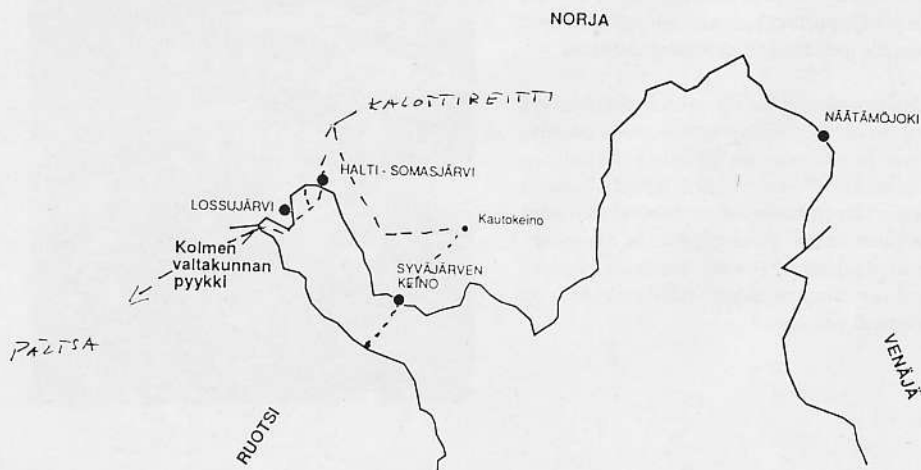
Patikoitsijoille uusia rajanylityspaikkoja Norjan ja Suomen rajalle

Suomi ja Norja ovat avanneet viisi uutta rajanylityspaikkaa patikoitsijoille ja hiihtäjille. Ylityspaikat ovat: Haltitunturi, Lossujärvi, Somasjärvi, Syväjärven keino ja Näätsämöjoki. Rajaa ylittävillä ei saa olla mukanaan tullattavaa tavaraa.

Retkikeittimien pesu

Keittimen kattiloiden pesu on uskomattoman työlästä puuhaa, jos siihen ryhtyy esiliotuksetta. Nuotio noet tuntuvat istuvan vielä sinoliakin tiukemmassa. Huomattavasti helpommalla pääsee, kun laittaa kattilat tiskiaineella terästettyyn veteen likoon muutamaksi tunniksi, päiväksi. Sen jälkeen ei teräsvillan käytössä tarvitse voimaa eikä paljon aikaakaan.

RETKEILYN UUDET RAJANYLITYSPAIKAT

HELSINGIN SEUDUN LAPINKÄVIJÖIDEN

20-VUOTISJUHLA

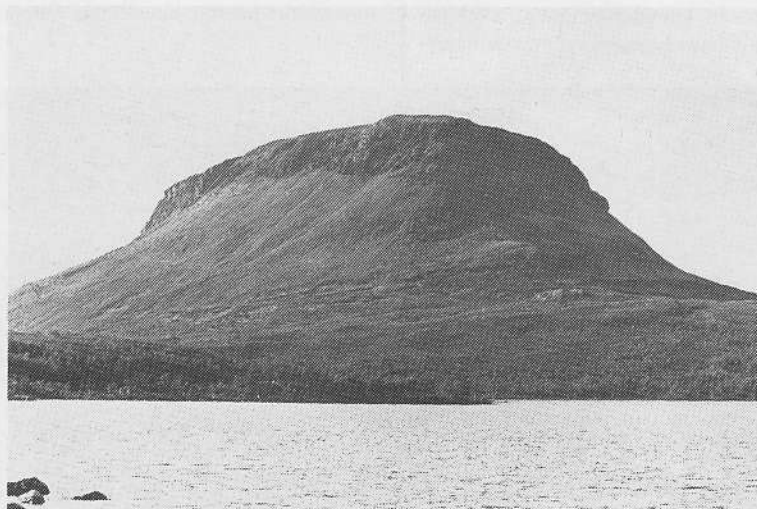
LA 9.10.1993 KLO 18.00

RAVINTOLA OLAVISSA

Olavinkatu 1 B 7. krs., Helsingin keskustassa

ILLALLISKORTTI 100 MK

ILMOITTAUTUMISET 21.9.93 MENNESSÄ SUOMEN
MATKAILULIITTOON, ULLA KESÄNEN, PUH. 170 868

LAPIN MATKAILUALUEIDEN KULUMINEN

Tunturiluonnon kulutuskestävyys on yksi nykypäivän ajankohtaisimmista ongelmista ahkerasti käytetyillä ulkoilu- ja virkistusalueilla. Maaston kulumisongelmat on Suomessa tiedostettu kuitenkin jo 1950-luvulla, joten mistään uudesta ilmiöstä ei todellakaan ole kyse.

Luonnon kulutuskestävyys eli ekologinen kapasiteetti määräytyy edelleen erilaisten maaperällisten ja elollisten tekijöiden (kasvisto, eläimistö) summana. Kasvillisuuden talleamisen sietokykyä pidetään kulutuskestävyyden perustekijänä.

Talleamisen vaikutukset ovat selvimmän nähtävissä suurten matkailukeskusten läheisyydessä. Esimerkiksi Kiilopään tunturikeskuksen läheisyydessä olevan Kiilopään tunturin rinteillä Urho Kekkosen kansallispuistossa risteilee lukemattomia polkuja. Lähes jokainen tunturin laella

käynyt vieras on halunnut kulkea omia teitään, minkä seurauksena syntyi lukuisia polku-uria. Viime kesänä tilanne kuitenkin muuttui. Tunturin rinteeseen tehtiin kunnollinen polku, huonosti kuljettavien kohtien yli tehtiin portaita ja vanhoja polkuja turvetettiin. Tämä kesä näyttää pysyvätkö vierailijat yhdellä polulla vai tarvitaanko vielä lisävalistusta maaston kulumisen aiheuttamista vauriosta. UK kansallispuiston polkuverkosto Kiilopään ja Saariselän matkailukeskusten välillä on varmaan yksi parhaimmista esimerkeistä siitä, mitä maaston kuluminen on pahimmillaan.

Maaston kuluminen on tämän päivän ongelma myös laskettelukeskuksissa. Talvella rinteiden eroosiovauriot ovat poissa silmistä, mutta kesän tullen rinteet näyttävät todella pahoin runnennuilta. Kun rinteitä peittävä luonnollinen kasvillisuus on

poistettu, kuljettavat sateet ja tuulet irtaimen maan aineksen mukanaan. Oivallisenä esimerkkinä tästä käynee suhteellisen tasaisen Länsi-Lapin alueella oleva Ylläksen laskettelukeskus, jonka rinteet näkyvät vaaleanruskeina juovina kymmenien kilometrien päähän.

Mitä maaston kulumis vaurioille sitten olisi tehtävissä? Pieniä pahemmin kuluneita alueita on yritetty maisemoida turvetuksilla ja istutuksilla, mutta pohjoisissa olosuhteissa kasvillisuuden

palauttaminen ja luontainen palautuminen voi kestää vuosia, jopa vuosikymmeniä. Tulevien retkeilyalueiden ja -reittien suunnittelussa on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota maaston kulutuskestävyyteen ja totutettava retkeilyrakenteet ja reitit kestävimmän vaihtoehdon mukaan siten, että ulkoilijant kanavoidaan mahdollisimman suurissa määrin samoille reiteille.

FM Sirpa Keskitalo
Perä-Pohjolan puistoalue

PORONPAPANOITA

Kolttu aluetta laajennetaan

Kolttu-alueella ollaan laajentamassa Inarinjärvellä, jotta kolttuilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet saada tontteja kalamökeilleen. Uudessa kolttualla esitetään, että kala- ja erätukikohtia myönnettäessä ei asetettaisikaan enää yksinomaan elinkeinollisia perusteita vaan mökkipaikka voitaisiin myöntää myös jos sitä katsotaan tarvittavan toimeentulon takia. Samalla kun kolttu-alueella ollaan laajentamassa Inarinjärvellä, ollaan sitä rajaamassa pois nykyisin Luttojoen kahta puolta Kiilopäälle saakka ulottuva kiilamainen kulmaus.

Lk 14.10.92

Lemmenjoen ja Kevon puistojen uusi ilme

Lemmenjoen kansallispuistoa ei tulla vastaisuudessaakaan täyttämään tievoim ja tuntureihin pystytettävillä reittiviitoituksilla ja opasteilla, vaan puisto säilytetään erämaisena. Lemmenjoen kansallispuiston käyttäjien opastus keskittyy Njurgalahteen rakennettavaan opastustupaan, johon varsinaisten palvelutilojen ohheen tulee myös pieni puistoa esittelevä näyttely. Toiseksi portiksi puistoon muodostuu Repojoen, jonne pystytetään toinen

informaatiopiste ohjaamaan kulkijoita museoviraston entisöimään Sallivaaran poroerotuspaikan suuntaan.

Kevon luonnonpuiston uudet opastuspisteet rakennetaan Utsjoen tien varteen Kenesjärvelle ja Kariganiementien varteen Sulaojalle. Myös puistojen kämpissä olevaa opastusta uusitaan. Kämpille on tulossa kansiot, joista kulkija löytää erilaiset ohjeet, säännöt ja esim. kämppää koskevan historian.

Lk 11.2.93

Opastuskeskus Hettaan

Jyppyrän rinteeseen nouseva opastuskeskuksen bruttopinta-ala on 1015 neliometriä ja hyötöpinta-ala 678 neliötä. Rakennuksen on määrä valmistua marraskuussa 1993. Opastuskeskuksen avulla tiedotetaan kalottialueen luonnosta, luonnonsuojelusta ja -nähtävyyksistä ja annetaan tietoa metsien moninaskäyttöön liittyvästä asiakaspalvelusta. Retkeilijä saa monipuolista tietoa reiteistä perhosidontaan. Osastolla on kirjasto, joka tekee kunnianosoituksen kirjailija Yrjö Kokolle. Oman näyttelyosaston muodostaa rakennuksen lähettävillä oleva Jyppyrän peurahautajärjestelmä, johon kuuluu 107 hautaa.

Lk 17.3.93

Kysely UKK-puistosta

Metsähallitus teettää UKK-puistosta kyselyn alueen kehittämiseksi. Puiston käyttäjiltä tiedustellaan mielipidettä nykyisistä käyttömahdollisuuksista ja tulevaisuuden odotuksista. Niiden pohjalta pyritään eri ryhmien toiveita sovittamaan yhteen. Mielipidetiedustelun suorittaa Matkailun koulutus ja tutkimuskeskus. Selvityksen tulokset julkistetaan puiston juhlu vuoden päättäjäistilaisuudessa elokuussa Tankavaarassa.

Lk 19.3.93

Patikkareittien kukuminen tutkitaan

Pallas-Ounastunturin kansallispuistossa tutkitaan patikkareittien kulumista. Puistossa on merkitty reittejä sadan kilometrin verran, ja polkujen kulumista selvitetään 80 km matkalla. Tutkimuksen avulla Metsätutkimuslaitos pyrkii löytämään keinot reittien ohjailuun siten, että kasvillisuus kärsisi mahdollisimman vähän ja reitit olisivat patikoitsijoille miellyttävät.

Aamulehti 11.7.93

RINKAN POHJALTA

HSL:LLÄ OMA PAITA

Hanki itsellesi omalla uudella logollamme varustettu T-paita tai college. Paidat ovat kotimaista valmistettua ja 100% puuvillaa.

Varit: harmaa, tumman vihreä, tumman sininen, ja tumman viininpunainen (T-paita) / tumma lila (college)

Hinta: T-paita 50 mk ja college 100 mk.

Tilaukset: Kirsti Klemola puh. k. 291 9171

Tilaa paitasi ajoissa, sillä ne tehdään 10-20 kpl erissä ja toimitusaika on 2-3 viikkoa.

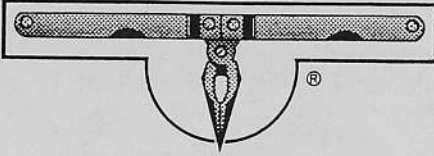
Karjakaivo asiaa

Iltojen pimetessä Karjakaivoa valaistaan kynttilöin. Jokaisen kävijän tulisi huolehtia mökkiin käyttämänsä määrä kruunukynttilöitä.

Myös Sinolia on syytä joko kuljettaa aina mukanaan tai tuoda silloin tällöin pullollinen jonka jättää yleiseen käyttöön. Vaikka keitin on yhdistyksen, talo ei tarjoa siihen polttoainetta, vaan Karjakaivon eteisen komerossa olevat aineet ovat aina jonkun sinne kantamia.

Linja-autoaikataulut muuttuvat taas elokuussa, joten tarkista pitääkö lehden takana oleva aikataulu enää paikkaansa.

LEATHERMAN®

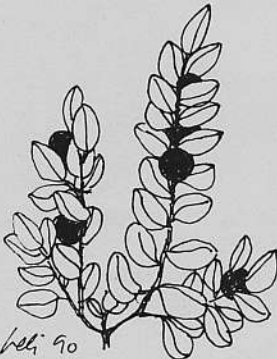
Linja-auto muutoksia

Siikajarvelle liikennöidyt linjat 288 ja 287 ovat muuttuneet linjoiksi 88 ja 87. Bussit lähtevät Helsingin linja-autoaseman sijasta Espoon Leppävaaran Lakkitorilta, eli samasta paikkaa kuin linja 85.

Lehtiäpuu tarvitaan

Lehtitoimikunta kaipaa jäsenistöltään kirjoituksia aihepiirinä. Miten selvisin palkkahästä ja Sitä hetkeä en unohda koskaan. Jutun pituuden rajoitamme noin yhdeksi konekirjoitusliuskaksi. Älä pelkää pilkkuvirheitä tai muita oikeinkirjoitussääntöjä, vaan anna tarinan tulla paperille. Lokakuun 15 päivään mennessä saapuneet kirjoitukset osallistuvat yhdistyksen logolla varustetun T-paidan arvontaan. Lähetä kirjoituksesi Mirja Piriselle, Mikkelänahde 7, 02770 Espoo

Lehtemme kaipaa myös kuvittajia, joten jos piirustuskyynä pysyy kädessäsi soittele mirjalle puh. k. 805 4632.

heli 90

KODAN VARAUS

Kittilän Kukasjärven sijaitsevaa Goados kotaamme varataan C-H Moringilta puh.k. 577 004, kesäasunto 597 397 tai Maija Stykiltä puh.k. 876 4391. Varaus on peruttava kaksi viikkoa ennen varattua aikaa tai siitä peritään normaali käyttömaksu. Käyttömaksu on HSL:n jäseniltä 15 mk/hlö/yö ja muilta 30 mk/hlö/yö. Alle 12-vuotiaiden käyttömaksu on puolet edellisistä. Koko kodan voi varata käyttöönsä 60 mk/yö.

VUOKRATTAVAT TELTAT

HSL:llä on kolme Tena Master 3 teltaa, joita voi vuokrata 10 mk/vrk. Teltat ovat kupolimallisia kaksikerrosteltoja. Tiedustelut Anja Sintonen puh.k. 676 039 tai Sakari Palo puh.k. 874 5880.

VUOKRATTAVAT RINKAT

HSL:llä Savotan 906 ja 1200 rinkkoja molempia yksi kappale. Vuokra on 50 mk/ viikko tai 20 mk/ viikonloppu. Varaukset Pekka Narinen puh. k. 461 610

VUOKRATTAVAT AHKIOIT

HSL:llä on kaksi itsetehtyä ahkiota, joita voi vuokrata 50 mk/ viikko tai 20 mk/ viikonloppu. Ahkioita voit kysellä Pekka Nariselta puh.k. 461 610. Muita puuttuvia varusteita voi kysellä vaellusten vetäjiltä.

HIHAMERKKEJÄ

Lapinkävijöiden hihamerkkejä voi ostaa kerhoilloissa tai tilata 8 mk hintaan Seija Turpolta puh.k. 322 644.

KARJAKAIVON LINJA-AUTO AIKATAULU

Leppävaarasta

Arkisin 7,30
8,50
10,10
13,00
14,20
15,40
17,05

la,su 9,05
10,40
12,05 la myös
15,40 7,50
17,05
18,40

Nuusikoista

Arkisin 6,50
8,10
9,30
10,50
13,40
15,00
16,20
17,45

la,su 9,55 la myös
11,20 8,25
15,00
16,20
17,55

Linjaa liikennöi Åberginlinjan bussi nro 85. Lähtö Leppävaaran Lakkitorilta, Espoosta

LAPINKÄVIJÄ

Tilaan Lapinkävijä-lehden 40 mk
Olen suorittanut maksun ilman erillistä laskua
HSL:n tilille SYP-Hki-Lönnotink. 24, 214220-4013836

Kuulun ennestään henkilöjäsenenä Suomen Matkailuliittoon (SML:n jäsen yhdistys)

kautta ja haluan liittyä suorajäseneksi HSL:ään. Maksan vuoden 1992 suorajäsenmaksun 40 mk ilman erillistä laskua HSL:n tilille SYP H:ki Lönnotink. 24, 214220-4013836.

Haluan liittyä Helsingin Seudun Lapinkävijöihin ja sitä kautta Suomen Matkailuliittoon. Maksan SML:n jäsenmaksun 120 mk minulle lähetettävällä lomakkeella.

Nimi _____

Osoite _____

Puhelin koti _____

työ _____

Postimerkki

HELSINGIN SEUDUN LA-
PINKÄVIJÄT
c/o Aino Matikainen
Tiirismaantie 9 B 38
00710 Helsinki